

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET. * SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

Kéziratok és szakkérdések
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdeléseket az
Országos Halászati Egyesület
Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11.
II. emelet 215.) fogad el.

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Netagoknak előfizetési díj: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Egész évre 12 pengő.} \\ \text{Fél évre 6 pengő.} \\ \text{Külföldre egész évre 16 pengő.} \end{array} \right.$
Állami alkalmazottaknak 50 %-os kedvezmény jár.

Verantwortlicher Redakteur:
Dr. Emil Unger.

Administration: Ungarischer
Landesfischerei-Verein,
BUDAPEST,
Kossuth Lajos-tér 11. II. 215.

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
víztisztító Kísérleti Allomás.

HALÁSZAT — (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landesfischerei-Vereins Budapest.

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässer-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: -- A vízi élettér biológiai egyensúlya. *Maucha Rezső dr.* -- Küzdelem a vöröskórság (hasvízkórság) ellen. *Corchus Zoltán.* -- Székelyföldi pisztrángosomról. *Ifj. Lokodi Gergely.* -- A vízfolyások jellegzetességei. *Ifj. Dr. Szabó Zoltán.* -- Társulatok. -- Egyesületek. -- Árjegyzés. -- Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND. -- Das biologische Gleichgewicht des limnischen Lebensraumes. -- Die Bekämpfung der Bauchwassersucht. -- Meine Forellenzucht in Siebenbürgen. -- Charakteristik der Wasserflüsse. -- Gesellschaften und Vereine. -- Preisliste. -- Anzeigen.

A vízi élettér biológiai egyensúlya.

Irtá: *Maucha Rezső dr.* (Folytatás.)

Ennek analógiája a völgyzárógátáknál is feltalálható, ha pl. az árapasztó zsilipet egy nagyobb esőzés idején elzárjuk. Ilyenkor a vízgyűjtő területről érkező vízmennyiség nagyobb lévén, mint amennyit a turbinák ugyanazon idő alatt elhasználni képesek, ennek folytán a víztükör magassága növekedni kezd. Igaz, hogy a vízszlop magasságának növekedésével a turbinákon átáramló víz elevenereje is növekedik, kövélkezésképpen az elektromos energia termelés mértéke is fokozódik, — miként az eutrof tavakban a mikrokonzumensek és a fenék fauna konzumensei is élőanyagává változtatják vissza az elhalt szervesanyagok egyrészét, — a tárolt víz felszíne mégis emelkedni fog, mert a turbinákhoz vezető csövek keresztmetszvénye nem győzi a többlet vizet befogadni. Előbb-utóbb tehát be kell következnie a katasztrófának, — még akkor is, ha a völgyzárógátát a nyomástöbbletnek ellent is tud állani, — mert ebben az esetben a víz végül is a gát felett fog keresztül bukni.

Ha már most az árapasztó zsilipet legalább annyira nyitjuk meg, hogy azon a víz feleslege éppen elfolyhasson, akkor a víztükör magassága állandó marad. Ez az eset felel meg az oligotrof tavaknak, amelyekben termelés és fogyasztás éppen egyenlők. A 15. sz. egyenlet szerint a $\frac{dk}{dt}$ differenciálhányados értéke ilyenkor nullával egyenlő, vagyis az élettelenül váló szervesanyagokat a vízben élő reducensek maradék nélkül elbontják, úgyhogy gytja képződés már nem következik be. Tudjuk már, hogy *Thienemann* szerint ez a tó mélységével függ össze. A völgyzáró-

gátak esetében tehát az árapasztó zsilip nyílásának keresztmetszvénye felel meg a tó mélységének. Minél nagyobb ugyanis a zsilip nyílás keresztmetszvénye, annál több víz képes azon keresztül folyni, minél mélyebb a tó, annál több terük van a reducenseknek az elhalt szervesanyagok feldolgozására.

Végül a harmadik lehetséges eset, amikor a termelés kisebb, mint a fogyasztás, a $\frac{dk}{dt}$ differenciálhányados értéke negatívvá válik. A 14. sz. egyenlet szerint, ez akkor valósul meg, ha vagy a fogyasztók száma növekedik, vagy pedig a producensek tevékenysége csökken. Egyik állapot sem lehet tartós a természetben, mert mindkét esetben egy-egy fogyasztóra az időegység alatt kevesebb táplálék jut, mint amennyit felraktározni képes, minek folytán a $q = n(r+f)$ kifejezésben r -nek is csökkennie kell. Világos, ez a csökkenés csak addig tarthat, amíg $r=0$ és $q = n^f$ lesz, mert ha ezen túl csökkenne r értéke, akkor az egyes szervelekre már a fenntartó táplálék sem jutna és feltétlenül elpusztulnának. Vigyük most ezt át a völgyzárógátákra és az analógiát ismét a legteljesebb mértékben felismerjük. Ha a raktározó medencébe érkező víz kevesebb volna, mint amennyit ugyanazon idő alatt a turbinák elhasználnak, nemcsak az árapasztó zsilipen szűnnék meg a víz átfolyás, hanem a víz szín is csökkenni kezdene, a turbinákhoz vezető csövek szelvénye pedig ennek folytán csak részben lenne kihasználva. Amilyen mértékben csökkenne a turbinacsövek keresztmetszvényének kihasználása, olyan mértékben lassulna a turbinák forgási sebessége is. Ennek megfelelően kevesbednék a termelt elektromos energia is. Végül, ha a turbina csöveken átáramló víz mennyisége már csak éppen arra volna elegendő, hogy a

súrlódás legyőzéséhez szükséges energiát szolgáltatassa, a turbinák megállanának. Ekkor azonban a vízszín emelkedni kezdene, mire a turbinák újból megindulnának, úgyhogy azok tulajdonképpen sohasem állarának meg, de a dinamók áramot mégsem szolgáltatnának, mert csak annyi víz tartaná azokat üzemben, amennyi a gépek súrlódásának legyőzéséhez szükséges. Tudjuk, hogy a valóságban ez nem így történik, mert a dinamók elektromágneses terének ellenállása miatt a turbinák már sokkal előbb megállanak. A lényegen azonban ez mit sem változtat, az áramszolgáltatás fokozatos megszűnése és a gépek megállása ugyanis az életterre vonatkoztaiva egyértelmű a konzumensek éhenpusztulásával.

A 13. sz. egyenlet egyébként a mesterségesen népesített halastavakra is érvényes, csupán a benne szereplő mennyiségeknek kell megfelelő értelmet adni és mindazokat a gyakorlati jelentőségű szabályokat kiolvashatjuk belőle, melyeket Unger Emil dr.¹¹ «A haltermelés biológiai alapjai» című értekezésében E. Walter nyomán kifejtett.

A természetes vizek és a mesterséges halastavak között a leglényegesebb különbség abban áll, hogy míg előbbieken a biológiai egyensúlynak megfelelő mennyiségű, addig a mesterséges halastavakban annyi hal van az életterben, amennyit a népesítéskor oda önkényesen behelyeztek.

De lássuk a 13. sz. egyenletben szereplő mennyiségek értelmét a mesterséges halastavakban. P a halastó termőerejét jelenti és itt is azonos a producensektől egységnyi idő alatt termelt szerves anyaggal, amelyek egyrészt a halak, másrészt pedig a többi konzumensek testében halmozódnak fel. A producensektől termelt szerves anyagoknak azt a részét ami közvetlenül, vagy a többi konzumensek közvetítésével a halak testét gyarapítja, növesztő tápláléknak nevezzük és s -el jelöljük. A halak energia szükségletének fedezésére elhasznált szervesanyag mennyiségét itt is fenntartó tápláléknak nevezzük és f -el jelöljük, de szokás ezt közvetve kárbavesző tápláléknak is nevezni.

A többi konzumens testében felhalmozódó és életfolyamataik során energia nyerése céljából elhasznált szervesanyag együttes mennyiségét közvetlenül kárbavesző tápláléknak nevezzük, mert hiszen a tógazda hal-húst akar termelni és mindaz a táplálék, amit a halak nem vesznek fel, számára kárbavesztett. Ezt k -val jelöljük. Ha a népesítésnél kihelyezett halak számát n -nel jelöljük, akkor a 13. sz. egyenletet most a következőképpen írhatjuk fel:

$$P = n(s + f) + k$$

mert a konzumensek (beleértve a halakat is) testében felhalmozott és az élelfenntartásához szükséges energia nyelésére elhasznált szervesanyagok együttes mennyiségének, a tó termőerejével kell egyenlőnek lennie. Ebből az egyenletből az időegység alatt termelt halhús mennyiségét

$$ns = P - (nf + k) \quad \text{nak} \dots \dots 16$$

számíthatjuk.

Ha egyetlen halat sem helyezünk ki a tóba, akkor $n = 0$ és ezért a halhústermelés is nulla lesz. De akkor $P = k$, vagyis az egész termőerő a tógazdára nézve kárbavesz.

Minél több halat helyezünk ki, annál kevesebb táplálék megy veszendőbe, mert annál több halszáj gyűjti a természetes haltáplálékot, tehát a közvetlenül kárbavesző táplálék mennyisége a halak számával fordított arányban növekedik. Ezzel szemben a fenntartótáplálék, vagy másnéven a közvetve kárbavesző táplálék, a halak számával egyenes arányban nő, mert az nem egyéb, mint nf .

A 16. sz. egyenletet ennek folytán a következőképpen írhatjuk fel:

$$ns = P - \left(nf + \frac{\delta}{n} \right) \dots \dots 17$$

A szélsőérték számítás szabályai szerint az egyenlet

jobb oldalán felírt kifejezésnek az $n = \frac{k}{f}$ helyen szélsőértéke, és pedig maximuma van, mert

$$\frac{d n s}{d n} = -f + \frac{\delta}{n^2} = 0 \quad \text{és} \quad \frac{d^2 n s}{d n^2} = -\frac{2 \delta}{n^3} < 0$$

A 18. sz. egyenlelből következik, hogy $\frac{\delta}{n} = nf$

de mivel $\frac{\delta}{n} = k$,

írhatjuk, hogy: $k = nf$;

miből: $n = \frac{k}{f}$

A fentiek szerint a termelő erő legelőnyösebb kiszámítását, vagyis a legnagyobb holdankénti hozamot akkor érjük el, ha a halastavak népesítését úgy intézzük, hogy a közvetlenül és közvetve kárbavesző táplálék egyaránt éppen egyenlő legyen, az ilyen népesítést pedig optimális népesítésnek nevezzük. Kisebb népesítés esetében holdankénti halhúshozamunk kisebb lesz, noha a halak egyedszáma növekedik, mert a kisebb népesítés folytán a táplálék konkurencia is kisebb, tehát egy-egy hal több táplálékhoz juthat. Ha viszont az optimálisnál sűrűbben népesítünk, a holdankénti halhúshozam és az egyedsúlygyarapodás is csökken, mert a táplálékkonkurencia növekedik. Miként azt a 16. sz. egyenlelből megítélhetjük a népesítés addig az elméleti határig fokozható, amíg a közvetlenül kárbavesző táplálék nullával, a közvetve kárbavesző táplálék pedig a termőerővel lesz egyenlő, amikor is

$$P = nf$$

Ez azonban csak úgy lehetséges, ha $s = 0$, vagyis a halak nem növekednek. Tekintettel arra, hogy a pontyok a koplalást hosszú ideig bírják, vagyis a fenntartó táplálékot alig túlszárnyaló táplálék mellett is huzamosabb ideig megtudnak élni, ezt az állapotot túlnépesítéskor a mesterséges halastavak a gyakorlatban megközelíthetik. Természetesen ilyenkor úgy a holdankénti halhúshozam, mint az egyedek súlygyarapodása is minimális, csaknem nulla.

A fentiekhez még hozzá kell fűznünk, hogy a népesítés elméletére vonatkozólag előadottak szigorúan csak akkor érvényesülnek, ha a kihelyezett halak nem ivnak le és ha azok minden tekintetben egyenlők. Hogy a pontyos tógazdaságokban nem vegyes népesítés esetén ezek a feltételek nagyjában fennállanak, azt egyébként E. Walter gyakorlati megállapításai minden tekintetben alátámasztják. (Folyt. köv.)

Küzdelem a „vöröskórság” (hasvízkórság) ellen.

Május hó 16-án az O. H. E. választmányi ülésén agilis titkárunk egy örvendetes bejelentést tett, amelyben közölte, hogy az Egyesületnek illetékes hivatalos helyről 5.000 P-bocsájtottak rendelkezésére a vöröskórság elleni küzdelem céljára. E bejelentés kapcsán a m. kir. Halélettani Allomási közszeretethen álló nagy tudású igazgatója, Dr. Maucha Rózsa úr az ülésen felszólalva oly pesszimiztikusan ítélte meg e kérdést, hogy az Egyesület választmányában azt a benyomást kelthette, hogy a vöröskórság elleni küzdelem ügyszólván teljesen reménytelen. Felszólalásában az Igazgató Úr nagy vonásokban vázolta a védekezés lehetőségeit és e tekintetben mindössze két irányt említett meg, mégpedig a védőoltásnak közismert két formáját, a szérum és vaccinatio injekciós alkalmazását, amit a halaknál gyakorlatilag kivihetetlennek minősített, amiben Vele én is teljesen egyetérték. — Nem tudom azonban osztani Dr. Maucha igazgató úr pesszimizmusát a vöröskórság leküzdésének lehetőségének kérdésében általánosságban. Ez talán az én szerény tudásomban, illetve laikus bakteirológus voltomban leli magyarázatát. Lehet, hogy éppen e tudatlanságom is az oka annak, ahogy e sorokat írom, melyekke buzdítani szeretnék és híveket toborozni, hogy a vöröskórság ellen erős hittel és akarattal mindnyájam dolgozzunk.

¹¹ Halászat, 1936.

annál inkább, mert az ehhez szükséges első komoly alapot a mindenható pénzt, hála az O. H. E. bölcs vezetőjének, Heincz Pál tanácsos úrnak, már is megkaptuk.

Én érzem és hiszem, hogy néhány évi munkával e kérdést ha nem is tudományosan, de gyakorlatilag meg tudjuk oldani és gátat tudunk vetni az úgyszólván évről-évre megisméltető nagymérvű károsodásunknak. — Maucha igazgató úr a németországi küzdelem eredménytelenségével látja igazolva kishitűségét. Én más véleményen vagyok, mert úgy gondolom, hogy Magyarország már sok tudományos kérdésben megelőzte Németországot és a bakteriológiában is aratott már nemzetközi elismerést (Semmelweis, Hőgyes, stb.), miért volna lehetetlenség tehát a németeket megelőzni éppen a vöröskórság elleni küzdelemben, amikor nálunk a pontytermelés sokkal specialisabb kezekben van és sok tekintetben fejlettebb is, mint ott.

A fentiek előrebocsátása után, kérem engedtessek meg nekem, hogy tudományos képzettség nélkül mutassak rá arra, hogy mily utakon és irányokban látok és remélek gyakorlati eredményt elérhetni e kérdésben. Szerény véleményem szerint nagyon megkönnyíti a célbajutást az a körülmény, hogy Németországban a vöröskórság kórokozóját már felfedezték és így e kórság baktériuma, vagy vírusa tenyészelben tartható, szaporítható és vele mesterséges fertőzés eszközölhető. Amennyiben persze a német eredmények ennyire még nem jutottak volna, úgy a kórokozó felfedeztetnek még nem mondható, mely esetben elsősorban ez irányban kellene nálunk is kutatni, de ettől függetlenül volna más tennivaló is. A nálunk követendő munkánál először is arra az útra fogok rámutatni, melyen járunk kell, ha a kórokozó tényleg rendelkezésünkre áll. Mielőtt e módszerek ismertetésére reá térnék, elsősorban le kell szegezmem a németek által is régen elismert és általam mintegy 10 év óta kétséget kizáróan megállapított ama körülményt, mely szerint a pontynak a vöröskórsággal szemben *van szerzett és öröklött immunitása*. A szerzett immunitás igazolja van abban, hogy ahol az egynyarasok áttestek e bajon, ott ezek soha semmi körülmények között később nem estek vöröskórságba akkor sem, ha egynyarasok vagy más át nem vészelt 2–3 nyarasok ugyanakkor, ugyanazon tógazdaságban a legnagyobbfokú fertőzésben megbetegedtek. A szerzett immunitást még igazolja az is, hogy oly kétnyaras pontyot, amelyen gerincferdülés, vagy más jelek a korábbi vöröskórságát kétségtelenül bizonyítják, soha újból vöröskórságban megbetegedve nem találtam. — Az öröklött immunitást igazolja ama körülmény, hogy egy erősen megbetegedett egynyaras állományban mindig akad legalább 5–10% olyan ivadék, amely a betegséget egyáltalán nem kapta meg, beteg társai között jól látkálkozott, és fejlődött, holott pedig zsufolt telelőkben a fertőzésnek feltétlen ki volt téve.

A kórokozó ismeretében és birtokában a következő három úton lehetne és kellene kísérletezni:

1. Sorozatos átoltással, vagy hőkezeléssel, avagy idegen halfajban (compó, kárász, stb.) történő átvezetés után legyengült kórokozóval, illetve oltóanyaggal (vaccin) kellene a telelők vizébe belevinni, vagy a halakat oltóanyagot bőven lefolyású vöröskórságot felidézni, hogy így a halakat egy tartós aktív immunitáshoz juttassuk. A gyengített fertőző anyagot nem kellene az egyedekbe külön-külön befecskendezni, hanem a nagy mennyiségben előállított oltóanyagot a telelők vizébe belevinni, vagy a halakat oltóanyagot bőven tartalmazó kádak vizében átfürösztetni és azokat ezúton befertőzni.

2. Az anyapontyokat külön ivótavakban (Dubisch-féle ivótó) ivatni, mégpedig a rendes anyamennyiség többszörös mennyiségével, és a kikelő igen nagy tömegű porontyokat kellene egy nagyobb mennyiségű rendkívül virulens kórokozóval (tehát nem legyengített) befertőzni úgy, hogy a tavacska vizébe nagymennyiségű fertőző tenyészel (hallevest) juttatunk. Ezen infekció következtében előreláthatólag az állomány 80–90 százaléka elpusztulna, de a még mindig igen nagy mennyiségben megmaradó porontyanyag szerzett, vagy öröklött immunitásánál fogva, továbbtenyésztésre nyugodtan felhasználható lenne.

3. Több száz anyapontynak, vagy anyajelöltnek teljes virulenciájú, tehát nem gyengített fertőző anyaggal való megfertőzése (esetleg befecskendezés útján is). Az így beteggá tett anyaállománynak egy igen nagy százaléka elpusztulna, egy kisebb százaléka a betegségen átesne és egy másik kisebb százaléka a betegséget egyáltalán nem kapná meg, vagyis az oltása nem fogamzana. Ezen legutóbbi kis mennyiség (előreláthatólag 5–10%) öröklött immunitással bír, miért is ezeket az anyaegyedeket kellene szaporításra felhasználni. Feltehető ugyanis, hogy ezen öröklött immunitású anyák utódai e tulajdonságot nagy százalékban öröklik. Biztosra vehető, hogy az ily anyák utódaiból nevelt újabb anyák, illetve anyajelöltek egy második mesterséges fertőzése után fennmaradó egyedeinek utódai (második generáció) az öröklött immunitást még inkább öröklik és egész bizonyos, hogy egy így kiválasztott harmadik generáció utódai már 100%-os immunitásban jönnek a világra. Az emberi himlőnek a kötelező védőoltások országában történt majdnem teljes megszűnése nem több mint két generáció oltásának eredménye. Csak amíg az embernél két generáció minimum 60 évet jelent, addig a pontynál három generáció sem több, mint 9–10 év. Szerény véleményem szerint elsősorban ezen általam utolsónak hagyott harmadik módszerrel kellene kísérletezni, mert ez olcsó és egyszerű, mely ha beválna, úgy a vöröskórságot már 3–4 év alatt erősen visszaszoríthatnánk. Véleményem szerint az első generációnál elért siker esetén sem szabadna a következő anya-generációnál a befertőző kiválasztást mellőzni, mert a fertőző kiválasztással nem szelektált új anyaállomány utódainál a régi virulenciával ismét visszatérne a vöröskórság. E feltevésemet arra a gyakorlati tapasztalatra építem, hogy nálam a vész, ha fellépett, mindig 3–4 évig egyfolytában tartott és azután 3–4 évi szünet után ismét egy ugyanily kórságos időszak kezdődött. E periódikus változást az anyaállományom kicserélésével kell összefüggésbe hoznom. — Az esetben, ha ez a befertőző anyakiválasztási rendszer a hozzáfűzött reményeimet beváltja, úgy az államra hárulna az a feladat, hogy immunis anyapontyok előállításával és kiosztásával az egész magyar halgazdaság segítségére jöjjön, vagy pedig az erre hivatott állami szerveknek kellene az egyes tógazdaságokban az anyaállományok befertőző kiválasztását végrehajtani.

A fent ajánlott három védekezési irány sajnos elesik akkor, ha a vöröskórság kórokozójának felfedezése nincsen olyan stádiumban, hogy az tiszta tenyészelben tartható, illetve, hogy vele mesterséges fertőzés keresztülvihető. Ebe ne az esetben sem kell azonban tétlenül várunk a német tudósok munkájára, hanem e téren kell nekünk is dolgozni. De addig is, míg a kórokozó kitenyésztésében pozitív eredményt nem érünk el, nem kell ölbetét kézzel túrnunk a kór kártevését, hanem gyakorlati módszerekkel kell megkísérlelnünk e kór pusztításának gátat vetni. Erre nézve szabadjon az alant vázolt irányban javaslatot tennem:

A vöröskórság fellépésének ideje február–május és megszűnik a nagyobb melegek beköszöntével. Ebből világosan látszik, hogy kórokozójának a 8–18 C fok körüli hőmérséklet kedvez és a nagyobb meleg a kórokozó szaporodásának, illetve terjedésének gátat vet. (Szabadjon e körülményt a kórokozó kitenyésztési munkájához az illetékes urak figyelmébe ajánlanom.) A hal hidegvérű állat és fertőzőes betegségeinek leküzdésére, ellentétben a melegvérű állattal, nem képes hőemelkedést (lázt) produkálni. A beteg ponty e tehetetlenségét avval ellensúlyozza, hogy kijár az egész sekély, szélvédett, napsütötte meleg parti vizekbe és ott keresi a gyógyulást. A beteg pontyon tehát csak a nyár adta meleg segít és addig folyton-folyvást pusztul és pusztul, sokszor 90%-ig is, amely magas százalék a melegvérű állatok járványánál úgyszólván soha nem fordul elő. — Csináljunk tehát mi is már februárban vagy márciusban nyarat a gyanús pontyállományunknak, vagyis csináljunk neki mesterségesen lázat, azaz meleg vizet és pusztítsuk el kórokozóját ily módon még idejében, mielőtt ezek a ponty szervezetében elhatalmasodnak, illetve virulensé válva azt elpusztítják. Ha a melegvíz kezelésre irányuló kísérletek kicsinyben beválnak, úgy semmi akadály nem lehet annak, hogy minden tógazdaságban egy

vagy két teletől fűthetővé rendezzünk be, mert a teletől fenekén végigfutó 4–5 szál fűtőcső, egy kis gőz vagy melegvíz kazán és 10–15 q kokszt vagy szén már lehetővé teszi, hogy egy teletől, melyben tenyésztőanyagunkat tartjuk, 20–22 C fokra melegítsük és azt akár több héten át is e hőfokon tartsuk. Az egész berendezés 1000–1500 pengőből könnyen kiállítható.

Végül szabadjon tanácsolnom, hogy az anyák kiválasztása körül is tegyünk valamit. Szerezzünk anyát vöröskóróságban sűrűn látogatott oly tógazdaságból, ahol a tenyészanyagot a vöröskóróság dacára nem cserélik állandóan, mert itt van a legtöbb reményünk arra, hogy öröklött immunitási egységeket nagyobb számmal találhatunk. Természetesen, e tanácsom nem szól azoknak a tógazdaságoknak, ahol vöröskóróság soha nem fordul elő. Itt kell annak a véleménynek is kifejezést adnom, hogy nem tartanám helyesnek az oly anyák kiválasztását, amelyek a kórt megkapták, de a betegség legyűrve életben maradtak, tehát effektív átvészelték, mert feltehető, hogy ezek utódai mégis csak öröklik a hajlamot a megbetegedésre, még ha esetleg öröklik is a betegség leküzdésének képességét. Az ily egységek kitenyészése nem kívánatos azért, mert bármily könnyű lefolyású legyen a betegség, akkor is megállítja a halat a táplálkozásban, illetve a növekedésben. Nem kívánatos a betegség leküzdésének képességére irányítani a kitenyészést azért sem, mert így a kórokozó hosszú évekig fennmarad és később esetleg oly erős virulenciával lép fel, amely a legsikerültebbnek látszó ily irányú kitenyészést is megcsúfolhatja. Nem lehetetlen, hogy a vöröskóróság nagyfokú elhalalmasodása éppen az ily hibázott kiválasztás eredménye. Ugyanis az átvészelt egységek anyakiválasztását sokszor akaratlanul gyakoroltuk a muliban, amikor divathóbort volt a magashátú pontyok kitenyészése. Ezidőben sokszor megtörtént, hogy egyesek túlbuzgó igyekezetükben oly anyákat választottak ki, amelyeknek vöröskóróság okozta szabályosan felfelé ívelő káros gerincgörbületük volt és így sokszor éppen a hajlamos egységek kerültek tenyésztésre.

A követendő munkának még számos irányt lehetne szabni, de megvagyok arról győződve, hogy a Halélettani Állomás, amely a muliban is annyi hasznos segítséget nyújtott nekünk gyakorlati gazdáknak, nálamnál sokkal jobban megtalálja a helyes és célravezető utat, különösen, ha e nagyon kívánatos munkában mindnyájan segítségére sietünk és ha másoldalról az állam megfelelő munkaerővel és további anyagi támogatással segíti e nekünk oly fontos intézményt. Nagyon megkönyítené és előre vinné e probléma megoldását, ha termelő társaim a vöröskóróság körül szerzett tapasztalataikat és megfigyeléseiket e lapban közre adnák és így e tárgyban mindnyájunk okulására egy kis polémia keletkezne, ami bizonyára hasznosabb, sőt érdekebb is volna, mint pl. a «Búvárhalász», avagy a süllők «Fogaskérdése»!

Budapest, 1941. június 18.

Corchus Zoltán.

Székelyföldi pisztrángosomról.

Irta: ifj. Lokodi Gergely.

Erdélyben, Nyárádremete (Maros-Torda vm.) község határában hat esztendeje foglalkozom pisztrángtenyésztéssel. Az itt szerzett tapasztalataimból óhajtok egyet-mást közölni tanulságul, megjegyezvén, hogy tapasztalataim a más vidékeken szerzhetőktől esetleg eltérők lehetnek.

Halastavaimat a Nyárád-patak táplálja, melyből az őshonos sebespisztrángok régebben már majdnem egészen kipusztultak. Ez a patak még szárazság idején is elég dús vízü. Tavaim a két Nyárád torkolatán felül fekszenek, s ezeket a Kis-Nyárád állandóan tiszta vize táplálja, amelynek egy kb. 1500 m hosszú, szabályozható oldalágából vezetem a tiszta vizet tavaimba, s így teljesen árvízmentes, gáttal védett helyen van a tenyészetem. Ezt az árvízmentes patakrészt tapasztalataim szerint torlaszokkal felduzzasztva ivadéknevelőnek is előnyösen lehet felhasz-

nalni. Ahol ilyen patakész található, az apró ivadékok csakis oda kell kihelyezni, mert azok nem szélednek széjjel onnan azonnal az árvíz által veszélyeztetett nyílt vízbe, hanem csak később, de akkorra már meg is erősödnek, és a tavaszi hóolvadáskor rendszeren bekövetkező kisebb-nagyobb áradásoktól is védve lesznek, mert míg szélednek, ezek a vizek már levonulnak s az ivadék már megerősödve kerül ki.

Ha nincsen ilyen védett patakmeder, akkor feltétlenül zacskó elvesztéséig kell ebben tartani az ivadékokat, hanem zacskó elvesztéséig kell ebben tartani a halacszkákat, hanem 2–5 hónapig is, amikor nem tudja már minden áradás elsodorni és mindenféle ellenség elől el tud már menekülni. A szikzacskós korában szabad vízbe kiengedett ivadékok még a vízi rovarok is megtámadják és elpusztítják. Ezért a szerintem tapasztalt megerősödés után kiengedett kis halakkal 50–70%-kal jobb eredménnyel számolhat a tenyésztő, ha a fennebbiek szerint jár el a pisztrángos vizek népesítésénél.

Nálam a pisztráng legnagyobb ellensége az *ingola*, mely az előző években nagy kárt okozott, míg rá nem jöttem irtásának módjára és kizárására. Májig sem tudtam teljesen kiirtani, mivel nem rendelkezem a szükséges tőkével, hogy tervemet tapasztalatom szerint tökéletesen alkalmazzam is. De az eljárási módot azért leírom, hogyha valahol az enyémhez hasonló helyzet adódik, tudjanak ellene védekezni. Az én tenyészetem a Nyárád-patak azon részén van, hol felül 14 és alul is 14 kilométernyire honos a pisztráng. (Lepényhal nincs mint a szomszédos Görgény vidéken és a tőlem délre eső Kisküküllő és Szováta vízében sem. Ezt a halat még a román uralom alatt meghonosításra terveztük, de még nem sikerült. Remélem, hogy a viszonyok javulással ez is sikerülni fog, mert erre a Nyárád vize nagyon alkalmas.)

Tőlem felfelé mindkét Nyárád patak sebes folyású és nagy vízesések vannak, iszaplerakódásra alkalmas hely alig van, de halastavaimnál és azon alul már a víz csendesebb és így iszap lerakódás is van, az ingolák pedig ez szeretik és júniusban ívnak, mikor kimennek a kis-patakokból és kavicsra lelapulva ívnak, a hímek (tejesek) még megöltik egymást, annyira veszekednek. Az én halastavamat tápláló pataokban is volt ingola, de azon felül a vízesések miatt már nem igen volt, mert rájöttem, hogy egy méteres vízesésen, ha az egyenes, nem bír feljutni, de a halastóba még egy centiméteres kő közötti szivárgáson is befurakodik, hol a kétéves kis pisztráng már nem bír elszökni. Mert az elsőévesről nem állíthatom, mivel a legkisebb vízszivárgáson át is megugrik. — Szóval tudtam, hogy a halastavat tápláló pataokban sok ingola van és irtottam is a víz hirtelen lezárásával; egy száz méteres szakaszon ezreket is kiszedtünk. Ugyanezt másnap ismételve újra annyi volt és az új elkészített tóban is akkor elképzeltetlen módon annyi bement, hogy az akkori kis halállományom kiirtásával fenyegettek. Ört állítottam, hogy szedje ki mindazon halat a tóból hálóval, melyen az ingola csüngött. Egy halon némelykor 5–6 is, mert ha egyszer sikerült ráragadnia és a hal kifáradt, rögtön több társa akadt. Látni nagy mézárást, kitakarítottam a tavat, a halakat pedig egyelőre más helyre tettem. A tóban egy pár száz ingola találtam. Minden felfedezett vízszivárgást betömtem, s új visszatevére a halakat, az előbbi eset megismétlődött. Végül elkeseredésemben elhatároztam, hogy az egész árkot eltávolítom és kipusztítom az ingolákat és az árok alsó részén egy cementgátat emelek, hol vízesés képződjön. Elhatározásomat tett követte. Csak nem bírtam az egész patakot kiirtani, mert úgy belebújtak egyes helyen a kitakarítatlan iszapba, hogy lehetetlen mind kipusztítani. De mégis értem azt, hogy a gáton keresztül alulról több nem bír feljönni, és így kártevésük megszünt már annyira, hogy újra kedvvel fogtam hozzá a pisztrángtenyésztéshez. Minden tavat, vízbeölyást és kifolyást kő- és betonövezettel láttam el, mert csak kő meg föld nem megfelelő. A fagy mindig széthúzza és akkor sok baj van tavasszal, a halak megszöknek. A gátkészítés után ingolám még, sajnos, mindig van, mert a gát alatti szivárgásokon és kevés felülről jön, de így kártevésük már csak kisméretű és rendes iszap

takarítással is a számuk mindig csökken. Ősszel és tavaszszal, ahol sok az ingola, érdemes az iszaplerakodóhelyekről levezetni a felette levő vizet és az iszapot kihánytatni, mert októbertől május közepéig az ingola apraja-nagyja az iszapban tartózkodik. Egy-egy lapát iszapban száz darab is található ősszel (kicsi) és annyira szívósa, hogy a kivett iszapban hetekig élnek, míg az ki nem szárad. Ezért el kell az iszapot távolítani a partról, mert az iszaptól kímászva, ha a part lejtős a víz felé, oda megint visszakerülnek! Nekem a románok azt tanácsolták, hogy csontot meg döglött halat drótra kötve mártsak a vízbe, honnan így az ingolákat bizonyos idő múlva ki lehet rántani, mert az ilyen csalira rátapadnak. Ez a módszer nem vezetett eredményre. Lehet, hogy olyan vízben, ahol halszúke van, rátapadnak ilyesmire is az ingolák, mert éhségükben ráfanyalodnak erre is. Nálam azonban nem tették ezt.

Az ingoláknak külön szimatjuk van, mert tömegesen csak a halastavaim árkaik igyekeznek felfelé. Május-júniusban a kizárásukra épített, vízesést képző gát alatt naponta százával fogható. Recés élű, nyélbe ütött vassal párjával lehet ilyenkor a köveken szétvagdosni az ingolákat. Húsát sokan jóízűnek mondják. Én a pisztrángoknak adom őket. Nagyon élvezem, mikor a nagy anya-pisztrángok egészben bekapják az ingolát. Sőt a szabad vízben horoggal fogott nagy pisztráng gyomrában is sokszor találtam nagy ingolát is. Úgy látszik, többet fogyaszt belőle a szívárványos, mint a sebes pisztráng. Hat év óta én mind a kélféle pisztránngal népesítettem a vizet. Az őslakó sebes pisztráng a felső részre húzódik, a szívárványos pedig tenyésztő tavaimtól lefelé még 20 km-re is található már. Igen szép példányok vannak, 2 kg-osakat is fogtam már mind a két fajtából, de csak kis halat tűzve a horogra. Tenyésztésem Szováta fürdőről könnyen megközelíthető. Van szabadvízű zárt területem is, kb. 1000 m hosszú, dús halállománnyal. A többi halászati jog, a felső rész, a Magyar Erdőkincstáré, az alsó rész pedig marosvásárhelyi egyesületé, melynek én engedtem át benépesítve a vizet. A román uralom alatt hiába volt szigorú törvény, de orvhalászkoltól nem bírtam megvédeni a csendőrség lekenyerezhetősége miatt. Hála Istennek, ez elmúlt és remélem, hogy nem lesz hiábavaló költségem és fáradságom, mert itt élvezetes sporthorgászat fog kifejlődni egyletünk vezetése alatt. A pisztránngnak ingola után következő második ellensége az ember. De remélem, hogy ennek egy jó védelmi törvény lehetőleg gátat vet és sportszerűleg élvezetes szórakozásra szoktat mindnyájunkat, mert azt már tapasztaltam az utóbbi román uralom alatt, hogy soha nem halászok román urak közt mily hamar terjed ezen nemes sport törvényes keretek közti úzése. Sok olyan vadász volt már, ki őzbakcserkészés helyett szívesebben ment horgászni pisztrángra, holott azelőtt még csak nem is ismerte ezt. Pedig nem szegény a vadászterületünk sem, csak az kellene, hogy úgy a vadász- mint a halászterületek gyorsan rendeződnének Erdélyben és kellő felügyelet alá kerüljenek, mert különben nemcsak az ártalmas dűvadak, hanem az orvhalászok és vadászok is túlságosan elszaporodnak. Ezt pedig nehéz lesz visszafejleszteni, mert alkalom szüli a tolvajt és a mostani bizonytalan időszak jó alkalom a bevezetésre. Úgy a vadőröké, mint a halőröké meg kellene jobban válogatni, mert több helyt olyan egyének jutottak ezen szakértelmét és hozzávaló kedvet igénylő állásokhoz, hogy képzettségük és nagyrészt rátermettségük hiányában csak kárára vannak az állománynak. Az örök fizetésen kívül nagy lődíjat kellene kapjanak és az orvhalászok meg vadászok tettenéréséért is megfelelő jutalmat, hogy így is serkentve legyenek üldözésükre.

Kivonat a Budapesti Közlöny június 29.-i 145.-i számából.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére Dr. Paluzsa László, a Magyar Tőgazdaságok Résztársaság vezérigazgatója, budapesti lakosnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozom.

Kelt Budapesten, 1941. évi június hó 22-én.

Horthy s. k.
báró Bánffy Dániel s. k.

A vízfolyások jellegzetességei.

Irla: I/ff. dr. Szabó Zoltán.

(Folytatás.)

A vízfolyás lebegőanyag tartalma, hordalékának minemúsége függ annak sebességétől, a meder mélységétől, a sebesség változásától, azaz a sodor mélység menti elosztásától és a vízfolyást környező talaj minemúségétől. Minél nagyobb valamely vízfolyás sebessége, annál nagyobb méretű lesz annak hordaléka egyrészt, másrészt pedig a vízfolyás meder fenekének kimosása is a sebesség növelésével nő.

De Buat (gróf, francia katonamérnök, aki a hidraulika tudományát új alapokra fektette) határozta meg kísérletileg egyes anyagokra azt a víz sebességét, melynél azok leülepedni kezdenek:

Az anyag megnevezése	Sebesség m.
Fazekas agyag	0.081
Finom homok	0.162
Öreg homok	0.216
Ánizsmag nagyságú kavics	0.108
Borsó » »	0.189
Bab » »	0.325
Dió » »	0.650
Tyuktojás » »	0.975

Telford pedig a különböző anyagú meder fenekén mérte meg kísérletileg ama sebesség értékeket, amelyeknél a kimosás megkezdődik. Az így talált sebesség értékek némileg nagyobbak, mint a leülepedési értékek; ez azzal magyarázható, hogy a vízfolyás fenekén a meder anyaga összefüggőbb, tömör egységet alkot, míg a hordalékreszecskek egymástól aránylag kevésbé függően lebegnek a vízben.

A meder anyaga	A fenéksebesség m.
Iszap	0.076
Lágy anyag	0.152
Homok	0.305
Apró kavics	0.609
Nagyobb folyami kavics	1.220
Összeverődött kavics, pala	1.520
Réteges kőzet	1.830
Kemény szikla	3.050

Eme adatok alapján, ha ismerjük valamely vízfolyás hordalékát, vagy annak mederfenék viszonyait, következtetést vonhatunk le annak sebességére. De egyúttal eme adatok segítségével megmagyarázható a vízfolyások áradáskori viselkedése (ugyanis áradáskor a sebesség tetemes növekedése következtében a hordalék minemúsége, mennyisége és a nagysága jelentősen növekszik, a vízfolyás fenéke mélyül és a víz partot rombol), az apadással kapcsolatos hordalék lerakás (ami a vízsebesség csökkenésének folyománya), valamint a meder alakjának változásai.

Ha egy vízfolyás sebessége akár a meder lejtésének csökkenése, akár egyéb ok miatt kisebbedik, megindul a hordalék, lebegő anyag lerakása, ami lehet hasznos is, de igen sokszor káros hatású. Ilyenkor indul meg a zátony képződés. A zátony lehet parti (pl. a Tisza mentén található *parti dűnne*), vagy fenék zátony, víz alatti (pl. *gázló*) vagy víz feletti (pl. *sziget*), anyaga pedig lehet iszap, homok, kavics vagy kő (dió, ököl, fej nagyságú), stb. A vízfolyások egymásba torkolásánál keletkező zátony neve *rekesz-zátony*.

A vízfolyások eme hordalék lerakó, zátony képző képességét felhasználják ott, ahol feltöltésre van szükség. Ez az úgynevezett *beiszapolás*, *feliszapolás* vagy *sankolás*. Természeles úton ez az árvízi területen következik be, míg a mocsarak elárasztása mesterséges feliszapolást eredményez. Ott, ahol a zátonyképzés káros, közlekedésügyi, árvízi vagy egyéb ok miatt, a hordalék lerakódás ellen kotrással, vagy a vízfolyás sebességének növelésével (mederszűkítés, fenék keresztgát létesítése útján) igyekeznek segíteni.

A sodortól függ a fentiekén kívül még az *áramlás görbéi*, azaz a *vízszál* leírt pályája. A víz a vízfolyás egész mentében teljesen betölti a vízfolyást befogadó medret, ennek, valamint a sebességnek változásai következtében az egyes vízrészecskéknak (vízszál) áramlása következőképpen nyilvánulhat meg. Tel'esen egyen'etes, akadálymentes mederben, állandó vízsebesség mellett az áramlás görbéje egyenes vonalú, azaz egy vízszál pályája egyenes vonal, míg a fenti két tényező bármilyen változása az áramlás görbéjének megváltozását vonja maga után és ekkor különböző görbe vonalak mint mozgási irányok keletkeznek a vízfolyás mentében. Így jönnek létre a különböző áramló, forgó, örvénylő, kavargó mozgások.

Ha valami felszíni akadály kerül egy vízfolyás útjába, akkor keletkezik a *forgó* vagy *forogtag*, mely tölcséses cső vagy kör alakú (úgy látszik, mintha a közepén tengely húzódna végig, mely körül végzi a víz a keringő mozgását). Sokszor csak *örvénylő fondl* keletkezik, amely önmagába visszalérvő (gyűrűs szerkezetű). (Folyt. köv.)

Társulatok — Egyesületek.

JEGYZŐKÖNYV.

az Országos Halászati Egyesület 1941. évi június hó 16-
i választmányi üléséről.

Jelen voltak:

Répássy Miklós alelnök, Heincz Pál igazgató, Corchus Dezső, Corchus Zoltán, v. Barcza Imre, v. Illésy Zoltán, Köhler Géza, Dr. Maucha Rezső, Dr. Raskó Pál, Dr. Schulmann Emil, v. Szedresy Imre, id. Zimmer Ferenc, ifj. Zimmer Ferenc és Kontur György titkár.

Távolmaradásukat kimentették:

Tomcsányi V. Pál elnök, Báró Szurmay Sándor alelnök, Báldy Bálint, gróf Festetics Sándor, Antalffy György, Iklódy Szabó János, Kováts Miklós, Dr. Páluzsa László, Dr. Unger Emil.

Répássy Miklós alelnök megnyitja az ülést, felkéri az igazgatót a tárgysorozat ismertetésére és a titkárt a jegyzőkönyv vezetésére.

1. *Tagul jelentkeztek az utolsó választmányi ülés óta:* Holbay Miklós erdőmérnök Budapest, Király Lajos erdőőr Saslak, Ungváry József vadőr Görgényszentimre, Lakner Lajos főerdőőr Nagybánya, Faller József főerdőtanácsos Marosvásárhely, Piskovits József fővadász Maroshévíz, Székely János erdőőr Tökés, Bán Tivadar vadőr Bilin, Horbás Lajos erdőőr Brusztura, Turbacil, Lázár András halászi Illys Mező, Dr. Rotarides Mihály I. o. muzeumi őr Budapest, Dr. Kolosváry Gábor e. m. tanár Budapest, Málnásy József kereskedő Gyergyószentmiklós, Dr. Lengyel Albert polgármester a város képviselőjében Gyergyószentmiklós, Böhm János Érsekújvári H. T. igazgatója Érsekújvár, Jakab László m. kir. őrnagy Budapest, Butor Ferenc közs. sz. titkár Velence, Szabó Ferenc halász Királyrév, iszeni Iszer Károly m. tisztv. Kaposvár, Bodola András ny. közs. főjegyző Velence.

A közgyűlés jóváhagyásának fenntartásával a választmány a jelentkezőket az egyesület tagjai sorába iktatja.

2. Mezőgazdasági kiállítás költségeinek összeállítása.

A titkár jelenti, hogy az idei mezőgazdasági kiállítás összes költségei 3.878 P 10 f-t, bevételei pedig 4.179 P 40 f-t tettek ki. A még várható bevételekkel együtt 5.079 P 40 f lesz az összes bevétel, vagyis kereken 1.200 P többlet jelentkezik. A költségelőirányzat szerint a kiállítás költségeire 4.500 P állt rendelkezésre, vagyis az előirányzott összeggel szemben 600 P megtakarítás mutatkozik.

Tudomásul szolgál.

v. Illésy Zoltán a kiállítás sikerével kapcsolatosan javasolja, hogy az összes kiállítóknak a választmány fejezze ki köszönetét és úgy mint a múltban a kiállítás rendezőinek fáradozásukért költségadományt szavazzon meg.

A választmány többek hozzászólása után jegyzőkönyvi köszönetet mond az összes kiállítóknak és a kiállításon fennmaradó felesleghől az igazgatónak 300 P-t, a titkárnak 200 P-t szavazott meg felmerült tényleges költségei megtérítése címén.

3. A halászati pavillon adókedvezménye.

Budapest székesfőváros adófelügyelősége az Egyesületet felszólította, hogy az ideiglenes házadó mentességre vonatkozó terveket és költségeket adja meg. Tekintettel arra, hogy a 200.905/1939. F. M. rendelet a halászati csarnok építésével kapcsolatban intézkedett a csarnok tulajdonjogi kérdésekben, az egyesület választmánya megbízza az igazgatót, hogy a csarnoknak a telepkezelőség részére történő átadása és ezzel kapcsolatban az épületet terhelő adóknak a telepkezelőségre való hárítása tekintetében járjon el.

Az *Igazgató* a halászati pavillonnal kapcsolatban előadja, hogy a telep vízvezetékének üzemzavarai kívánatosnak látszik, hogy a jövő évre egy automatikus légszivattyúval lássák el az összes aquáriumokat, amelyeknek száma a nagy érdeklődésre való tekintettel a meglévő 5 aquáriummal még bővíthető volna.

Tekintettel az anyagbeszerzési nehézségekre, a választmány megbízza az igazgatót, hogy légszivattyú beszerzése és felszerelése tekintetében már most tegye meg a szükséges előmunkálatokat, hogy a legközelebbi választmányi ülésen a választmánynak módjában legyen a fenti tárgybán határozni.

4. A halpropaganda kérdése a jövő évi nemzetközi vásáron.

Titkár előadja, hogy már az idei Nemzetközi Vásáron is sikerült bizonyos halpropagandát a vendégfői halfőzéken kívül kifejteni, amennyiben a közéleti hivatal főzöbemutatóján Illik Viktor által díjmentesen szállított pontyfiléből és pontyból készült ételek bemutatását sikerült keresztülvinni, valamint ugyanitt halrecept füzeteket is árultak.

Illik Viktor beadványában arra kéri az Egyesületet, hogy az Egyesület támogassa őt abban, hogy a Nemzetközi Vásáron is egy önálló halászcserda létesülhessen, mert szerinte a halpropagandát semmiképpen sem szolgálja az 1.50 P-től 2.40 P-s halászlé.

A választmány szerint Illik Viktor kérésével közvetlenül forduljon a vásár rendezőségéhez. Az Egyesület ebben a kérdésben csak a vásár rendezőség ilyen irányú felszólítására foglalhál állást.

5. Defekt tengeri biztosítása, és ezzel kapcsolatban történő intézkedések.

Titkár jelenti, hogy összesen 153 waggon tengeri igénylés futott be a meghatározott időre, míg elkésve kb. 23 waggon defekt tengerit igényltek. Ezzel szemben mindezt ideig csupán 47 waggon defekt tengeri kiutalásáról értesítette az Országos Halászati Felügyelőséget a Futura, aminek a jele, hogy a rossz minőség miatt a tógazdaságok tengerit nem voltak képesek átvenni.

Többek hozzászólása után a választmánynak az a véleménye alakult ki, hogy tekintettel a felsőbb helyen kapott korábbi biztaltásokra (max. népesítés, nagyobb mennyiségű jó minőségű kukorica kiutalása stb.) felkérlik az Igazgatót, hogy járjon el oly irányban, hogy legfeljebb 20%-ig defekt tengeri lételek kerüljenek kiutalásra és a 100 waggon tengeri kontingens felemeltessék.

Igazgató előadja, hogy kívánatosnak látszik már most a jövő évi haltakarmány ügyében lépéseket tenni. Ez ügyben a választmány ugyancsak az Igazgatót, illetve a választmány biztosítása ügyében már kiküldött bizottságot bíz meg.

6. Gummicsizma és hálóanyag biztosítása.

Titkár jelenti, hogy az Országos Halászati Felügyelőséghez a mai napig összesen 700 páron felüli gummicsizma és több ezer kg. hálóanyag igénylés futott be. Az egyes igényléseket feldolgozták és a csizma biztosítása ügyében rövid úton eljárta Gumiipari Bizottságnál, ahol bizonyos mennyiség kiutalásának lehetőségét kilátásba helyezték. A hálóanyag biztosítása ügyében — tekintettel annak sürgősségére — ugyancsak rövid úton eljárta Textilipari Bizottságnál, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy pamut háló anyag kiutalása nem lehetséges, azonban kender, fonal és egyéb anyag, főképp a Bácskában (hódsági kendergyár) rendelkezésre áll, azonban ennek ára a jogoslatárak miatt a jelenlegi hazai áraknál 20—30%-kal magasabb.

Többek hozzászólása után Corchus Zoltán indítványára a választmány elhatározza, hogy beadvánnyal fordul

Földművelésügyi Miniszter Úrhoz, amelyben kéri egyrészt hogy a mezőhegyesi állami kenderből megfelelő mennyiséget halászszerszámok gyártása céljából bocsásson rendelkezésre.

Ugyancsak a gumicsizma biztosítása ügyében az Egyesület sürgős beadvánnyal forduljon a Földművelésügyi Miniszter Úrhoz.

7. Halpropaganda kérdése.

A titkár jelenti, hogy a halfogyasztás emelése érdekében különös tekintettel a délvidéki, valamint az árvíz és belvízsújtotta vidék nagy haltermelésére, indokoltnak látszik, hogy egy újabb halelőkészítési módokat tartalmazó füzetet adjon ki az egyesület, amelynek előállítási költségeit az egyes halkereskedők, vendéglősök, stb. hirdetései részben fedeznének. Ez ügyben mintegy 30–40 felszólítást intézett az egyes halkereskedőkhöz, azonban mindeztől csak néhány komolyabb jelentkezés történt (Sumonyi tógazdaság halkereskedése, Tóth Kálmán Velence). Jelenti, hogy olyan irányban is érdeklődött, hogy vajon a közéleti minisztérium részéről is nem volna-e mód bizonyos támogatás kieszközölésére.

A választmány többek hozzászólása után a kérdést a halpropaganda bizottság hatáskörébe utalja.

8. A Magyar Általános Takarékpénztár 11.000 korona névértékű záloglevele és 8.000 korona névértékű hadikölcsön bejelentése.

Titkár jelenti, hogy a rendeletben előírtaknak megfelelően az Egyesület vagyontárgyát képező 8.000 K. névértékű hadikölcsönt bejelentették, míg ugyancsak az Egyesület vagyonát képező, de értéktelen, 11.000 K. névértékű záloglevélre vonatkozólag kér az egyesület választmányától utasítást.

A választmány a titkár jelentését tudomásul veszi és a 11.000 K. névértékű záloglevélre vonatkozólag a F. M. számvevőségnek véleményét tartja szükségesnek kikérni, s annak alapján fog a közgyűlésnek javaslatot tenni, addig is a zálogleveleknek a pénzeszközben való helyezését határozza el.

9. A halfogyasztás korlátozásának megszüntetése tárgyában tett intézkedés.

A titkár felolvassa az Egyesület május 23-án a közéleti miniszter úrhoz benyújtott kérelmének szövegét, amelyben a nyíltvízi halászat érdekeire való tekintettel kéri, hogy a vendéglői állapotokon a különböző halfajok megnevezése nélkül az összes halfajták felszolgálhatók legyenek.

Ez ügyben ifj. Zimmer Ferenc vállalta, hogy a szükséges lépéseket az Egyesület nevében megteszi.

10. A kiállítási csarnok bővítésének államsegélye.

A földművelésügyi Miniszter Úr 71.665/1941 VI. 1. számú leiratában az Egyesület 2./1941 számú felterjesztését az 5.000 P államsegély felhasználására vonatkozólag jóváhagyólag tudomásul vette.

11. A sumonyi tógazdaság által felajánlott halpropaganda összegből készült 5.000 receptfüzet.

A választmány köszönetét fejezi ki halrecept füzetek előállításával és összeállításával kapcsolatban a sumonyi tógazdaság hálkereskedése vezetőjének, Uzoni Lászlónak lekönyveléséért.

12. Pisztrángos vizek gondozása című különlenyomat kiadása.

Igazgató előadja, hogy a Halászatban Dr. Mika Ferenc és Dr. Varga Lajos tollából kitévő pisztrángtenyésztési cikksorozat jelent meg, amelynek különkiadásban történeti közléseket — különös tekintettel a kárpátaljai és erdélyi pisztrángos vizeknek örvendés megnövekedése miatt — kívánatosnak tartaná. A különlenyomat 500, illetve 1.000 példányban jelennek meg, és ezáltal az Egyesület a pisztrángtenyésztés felkarolása érdekében közhasznú tevékenységet fejtené ki, és anélkül a füzet eladásából az előállítási költségek egyrésze fedezetet nyerne. A választmány mintegy 500 P költséget megadja e célra.

13. Vöröskórság elleni küzdelem.

Az Igazgató előadja, hogy lehetőségek vannak arra, hogy állami támogatással megindíttassék a vöröskórság elleni küzdelem. Ezen összeg a Halászati Felügyelőség által

meghatározandó program megvalósítására az Országos Halászati Egyesületnek volna kiutalva.

Elnök felkéri Maucha igazgató urat, hogy a vöröskórság elleni küzdelemre vonatkozólag véleményét a választmánnyal ismertesse.

Dr. Maucha Rezső előadja, hogy a vöröskórság elleni küzdelem Németországból indult ki és a Halélettani és Szennyvíztisztító Kísérleti Állomás is hosszabb ideje behatóan foglalkozik a vöröskórság kórokozójának meghatározásával, azt az Intézetben is sikerült kitenyészteni. Nehezebb kérdés a vöröskórság elleni küzdelem. Az eddigi tapasztalatok szerint e kérdésben gyors eredményt sajnos nem lehet remélni, de mindenesetre nagy segítsége volna ez ügynek az anyagi támogatás.

A választmány többek hozzászólása után az 5.000 P államsegély megadását köszönettel fogadja és a Halászati Felügyelőség javaslata alapján fogja a kiutalás esetében a szükséges lépéseket megtenni.

INDITVANY.

Corchus Zoltán előadja, hogy a német halbizottság a napokban érkezik Budapestre és kívánatosnak látná, ha az Egyesület a tárgyalásokon megfelelően képviseltetné magát. Javasolja, hogy a korábbi években működött pontybizottság egészítettessék ki és az Egyesület részéről az venne részt a tárgyalásokon.

A választmány többek hozzászólása után a német tárgyalásra v. Barcza Imrét, Corchus Zoltánt, Igmándy Aladárt, Dr. Paluzsa Lászlót és id. Zimmer Ferencet küldi ki.

Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést berekeszti. Kmf.

Kontur György s. k.

titkár, jegyzőkönyvvezető.

MEGHÍVÓ.

Szob-Kovári Ipolyi Halászati Társulat 1941. évi július hó 24-én d. e. 10 órakor Vámosmikolán a község házában 1940/41. évi rendes közgyűlést tartja, melyre a társulat tagjait és érdekelteket ezúton tisztelettel meghívja.

TÁRGYSOROZAT:

1. 1940/41. év számadások felülvizsgálata.
2. A befolyt halászati bérek szétosztása.
3. Esetleges indítványok.

Vámosmikola, 1941. évi június hó 24-én.

Dr. Lehoczky Károly s. k.
társulati elnök.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő R. T. és Zimmer Ferenc hálkereskedelmi R. T.-től nyert értesítés szerint 1941. évi június hó folyamán a budapesti nagybani kereskedői halárak kilogrammonként a következők voltak:

Élőponty 60 dkg-ig	— — — — —	2.50	P
» 60 dkg-tól 100 dkg-ig	— — — — —	2.50—2.70	
» 100 dkg-tól 150 dkg-ig	— — — — —	2.60—2.80	
» 150 dkg-tól 200 dkg-ig	— — — — —	2.70—2.80	
» 200 dkg-tól feljebb	— — — — —	2.80	
Jegelt ponty kicsi	— — — — —	1.—1.50	
» » közép	— — — — —	1.60—1.90	
» » nagy	— — — — —	2.—2.30	
Fogas 1.50 kg.-tól feljebb	— — — — —	4.—5.—	
» 100 dkg.-tól 150 dkg-ig	— — — — —	3.—3.80	
Balaboni fogas I. osztályú	— — — — —	5.10	
» II. »	— — — — —	4.30	
» III. »	— — — — —	3.50	
» IV. »	— — — — —	3.40	
Süllő 50 dkg.-tól 100 dkg-ig	— — — — —	2.20—3.80	
» 25 dkg.-tól 50 dkg-ig	— — — — —	1.80—3.40	
Harcsa, élő	— — — — —	4.—4.50	
» jegelt nagy	— — — — —	3.—4.—	
» » kicsi	— — — — —	1.80—3.20	
Kecsege	— — — — —	2.—3.50	
Jegelt csuka	— — — — —	.90—2.20	
Élő compó	— — — — —	1.60—2.40	
Jegelt compó	— — — — —	.40—1.60	
Márna —	— — — — —	1.10—1.80	
Élő kárász	— — — — —	1.—1.40	
Jegelt kárász	— — — — —	.70—.80	
Fehérhal	— — — — —	.30—1.20	
Balaboni keszeg	— — — — —	.60—.70	

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

Eladó esetleg kiadó halászati felszerelés (joggal együtt)
haláleset miatt.
Dunaföldvár, özv. ARNOLD FERENCNÉ.

Hosszabb gyakorlattal bíró tógazdasági vezető állást
keres esetleg 5000 pengővel betársulna tógazdaságba.
„Szakember“ jelige. (Cím a kiadóhivatalban.)

Kitűnő bizonyítványokkal rendelkező, mindenféle mun-
kákban jártas halászmester állást keres.

(CÍM A KIADÓBAN.)

Halastó kezeléseiben teljesen jártas 49 éves róm. kat.,
nős, gyermektelen bármikor belépésre állást keres. (Cím:
Weszely Mihály intéző, Börzsönyi tógazdaság, Bonyhád).

Budapesttől 36 km-re 5.000 négyszögöles halastó 25—30 ezer
1 nyaras pontyivadékkal, épülőfélben levő strandfürdővel,
mellette 8.000 négyszögöles bérelt halastóval 10.000 P-ért al-
lami áron eladó. Érdeklődni: Vince János Budapest, VII.,
Murányi-u. 61. Telefon: 420-659.

Veszek 40 mázsa

5—10 dekás átlagsúlyu pontyivadékokat,
őszi vagy tavaszi szállításra. Ajánlatot

Halgazdaság Velence
címre kérek.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

TELEFON:
Iroda: 185-0-71.
Üzlet: 1-5-5-84.

BUDAPEST, IX., KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

TÓGAZDASÁG

berendezésére alkalmas területet keres, eset-
leg meglévők kibővítésére vállalkozik

ZIMMER FERENC HALKERESKEDELMI R.-T. BUDAPEST.

Telefon: 133-539, 185-448, 185-338, 181-679.

VESZÜNK!

7—10 dekás egynyaras, vagy 25—40 dekás
kétnyaras gyorsnövésű nemes pikkelyes
PONTYIVADÉKOT,
ab Balaton. Mennyiségi és minőségi át-
vétel bizottság által Siófok vagy Fonyód
kikötőben. Ajánlatok a
BALATON HALÁSZATI R.-T. SIÓFOK
címére.

Halászháló

puha inslég és kötél, hálófonal, párafa-alattság,
rebzsinór minden mennyiségben kapható

Ádám Miksa Rt-nál, Bpest

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7. A Feren-
c József hid és Erzsébet hid között. Telefon: 18-59-6

Fiókuzet: VII., Thököly-út 16. szám. A Keleti p-
lyaudvar ind. oldalával szemközt. Telefon: 13-98-

SUMONYI TÓGAZDASÁG

Tóth József és társai HALKERESKEDÉSE

Folyóvízi és tavi halak
vétele és eladása nagyban és kicsinyben.
TELEFON: 185-740, BUDAPEST
IX., Központi Vásárcsarnok

Halbizományi és Halértékesítő Rt.

A Magyar Tógazdaságok Rt. kizárólagos bizományosa

Igazgatóság: Budapest, V., József-tér 8. Telefon: 18-09-21, 18-09-22.

Levélcím: Budapest 4, postafiók 271. Távirati cím: Tógazdaságok.

Telep és iroda: Budapest, IX., Csarnok-tér 5. Telefon: 18-56-36.

Elárusítóhely: Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Telefon: 18-56-36.

Szállítási iroda: Budapest, I., Budaörsi-út 87. Telefon: 26-87-16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében
levő tógazdaságokból elsőrendű, gyorsnövésű egy- és kétnyaras tenyészpontyot
anyapontyot, minden más tenyészhalat s megtermékenyített fogassülöikrát.

